

Minner fra hoppbakken

Av Oskar Testad

Trykket i "MALM" 1949, nr 1, årgang 3
(Medlemsblad for idrettslaget Malm)
digitalisert av Kjell L. Olsen

Jeg skal forsøke å skrive ned noen erindringer fra mine guttedager og fremover, om det kunne stimulere interessen for skisporten i Sulitjelma, som det nu ser ut til er i en bølgedal. Jeg tenkte meg at det kanskje kunde virke ansporende for de unge av i dag å høre hvordan man kan få minner for livet hvis man bare trener - trener og atter trener, for så tilslutt å få reise ut blant de store.

Vinteren 1916, for 33 år siden, jeg var den gang 11 år, var mine kamerater og jeg i Odden og hoppet, da vi oppdaget at i Tangenhammeren drev en hel del folk og tråkket. Vi var ikke sene om å stikke bortover. Det var Otto Tangen med alle de voksne gutta som skulle trene. Otto Tangen er vel den som Sulisgutta kan takke for at de har hevdet seg såpass her i Nord-Norge, ja i hele Norge for så vidt. De skulde altså trene. Tangen var alltid den som hoppet først, og så stilte han seg på en plass der han kunde se hopperne under hele svevet og nedslaget (det var ikke dommertribune den gang), for så etter hvert som de andre hadde hoppet å komme med kritikk. Tangen var dommer i alle skirenn som ble holdt i Sulis og omegn. Det saes den gang at Tangen var sa god at han fikk ikke være med i konkurransen. At han var god vidner i hvert fall Holmenkollmedaljen om.

Jeg skal nevne noen av dem som var med den gangen og hoppet, det var John Hov, Bjarne Bråthen, brødrene Oscar og Gunnar Misvær, Erling Engebø, Guttorm Jordbro, Vilhelm Hansen (far til Hartvig Hansen), Otto Lunde, Sverre Grønli, Thomas Østensen med to sønner, Arne og Torleif, den tredje, Sigurd, kom fra Odden i lag med meg, vi var for små, sa de, til å hoppe. Vi stod en stund og så på, så begynte vi å snakke oss imellem, Sigurd og jeg, om vi skulde lure oss opp. Det ble en del diskusjon att og fram, jeg hadde bare noen små stalker av bjørk til ski, så de fleste av dem som var til stede sa at vi kom ikke over kulen og da vilde vi slå oss fordervet. Tangenhammeren er blitt forandret fire ganger siden den gang. Vi måtte da hoppe over en avgrunn for å komme på kulen, og hvis du ikke klarte det, så måtte du regne med et sykehusopphold. Engang i den tiden var det en saltdaling som skulde være med i et renn her. På lørdag, dagen før rennet, var han gått bortover for å prøve bakken. Han måtte brøyte løype selv i overrennet og fikk for liten fart så han havnet mot kulen, begge bena var brukket. Sommeren efter fant vi den ene skien, eller stubbene av den, den var i fire deler. Ingen skal undre seg over at det var diskusjon om å slippe oss i vei. Gunnar Misvær tok mine ski og smurte dem hvite med parafin, og så sa han, bare gå opp du, og det bar i vei med både Sigurd og meg. I mellemtiden hadde Tomas, far til Sigurd, som hadde vært nede i bakken, fått greie på hvad som foregikk oppe ved hoppet. Han kom oppover, men da var vi på toppen og stod og ropte "klart i bakken". Tomas stillet seg på hoppet og ropte oppover at vi fikk ikke lov. Vi stod nu en stund og lurte på hvad vi skulde gjøre. Så sier Sigurd: "Renner du så kommer jeg etter, samme hvad gubben sier". Det var ikke god sak, skulde jeg legge meg i tilløpet? Tomas stod midt på hoppet og jeg var i fart. Men så tenkte jeg: "flytter han seg ikke, så ta ham med utfor hoppet", og det tror jeg at jeg hadde gjort hvis han ikke i siste liten hadde kommet seg vekk den

gangen. Det gikk godt, jeg kom over kulen og klarte å stå hele bakken ned til overgangen men der satte jeg meg, enten overmotet blev for stort, eller farten blev for stor vet jeg ikke. Nok var det, Tomas ble så begeistret at han ropte til Sigurd "Kom igjen, kom igjen" flere ganger, og han kom, og det gikk bra med ham også. Det var første gang i Hammeren og siden gikk det slag i slag. I den tiden foregikk treningen hele dagen, fra vi stod opp om morgenen. Når vi gikk på skolen hadde vi ski på oss, og i hvert eneste friminutt var det å hoppe, på veien hjem fra skolen hoppet vi i alle de bakkene vi så, når vi kom hjem var det såvidt vi hadde tid til å spise, så var det over vannet, til Okshåla, Odden eller Rydningen, ovenfor Kirkegården, der lå den gamle konkurransebakken fra tiden før Tangenhammeren ble funnet. Når vi hadde vært på en av disse plassene så lenge det var lys dag, og kom hjem og skulde lese leksene, så var det å finne den beste unnskyldning til å komme seg ut igjen. Som regel var det å si at du skulde ut i vedhuset og hugge ved, for det var liksom den sikreste måten å slippe ut på. Så var det å hugge noen kjepper, og så på med skiene. Det bar da til en lyktestolpe et sted hvor det var en liten bakke, og der holdt vi det gående til vi ble hentet hjem av foreldrene. Slik gikk det hele vinteren gjennom. Jeg tror nesten jeg hopper på samme treningen enda.

Neste vinter kom og denne vinteren skulde jeg også få være med i premierenn for første gang. Det skulde være gutterenn i Odden og jeg skulde få lov å være med. Spenningen var stor, så stor som den kunne bli, for jeg hoppet visst hele natten før rennet. Til slutt ble det da dag igjen, men for en skuffelse, det regnet! Og jeg med mine trehvite, utslitte bjørkeski. Jeg må prøve, hvordan det så går, tenkte jeg, men det skulde jeg ikke ha tenkt, for det blev skuffelse nr. 2 den dagen, som nesten skulde ha gjort slutt på hele hoppingen for mig. Tenk deg, kjære leser, som 11-års gutt, og at du tror du er omtrent like god til å hoppe som de andre gutta. Alle vet at Odden som den var før hadde en flate i overrennet, en 10-15 meter lang, før du kom på hoppet. Hva tror du du hadde sagt og gjort om du hadde vært i mine klær, og hadde stoppet mitt på hoppet og ikke kommet utfor, og folk lo og koset seg så det var en gru. Det var allikevel en barmhjertig sjel som smurte skiene mine, så fikk jeg gå opp igjen. To ganger var jeg oppe, begge ganger hoppet jeg 7 meter og begge ganger stod skiene fast i nedslaget så jeg for som en snøplog ned i overgangen. Det skulde være tre hopp, jeg gikk ikke opp tredje gangen, jeg lurte meg over isen og hjem. Jeg tror jeg gråt en liten skvett over fornedrelsen og lovt meg selv at det skulde være siste gang jeg var med i skirenn. Slik gikk den vinteren.

Vinteren etter var alt glemt, og treningen begynte på samme måten igjen. Nu hadde pappa lovt meg nye ski, så det var bare stas. En kveld kommer han og forteller at han har kjøpt ski til meg, å for en glede. Men, da jeg fikk se dem, jeg kan ikke uttrykke i ord hvordan jeg følte det. Skiene var et par lappski som pappa hadde kjøpt på auksjon etter en gammel gubbe, dem skulde jeg ha å hoppe på. Skiene var laget før jeg ble født, så gamle var de, tviler du så kom til meg så skal du få se dem. Det står inngravert årstallet 1904 på dem, og forskjellig annet, blant annet en rein, og så er de spisse i begge ender og den ene lengre enn den annen. Dette skulde være mine hoppski. De ble stående i flere dager, men så fant jeg på noe lurt. Hvis jeg klarte å brette dem så måtte jeg vel få ordentlige ski, og her ble det hopping skal jeg si, men å brette dem, det gikk ikke. En dag fant jeg ut at nå skal jeg ikke ha dem lenger, for det skulde snart være renn i Tangenhammeren, og da måtte jeg ha nye ski fant jeg ut. Vi var noen stykker som hoppet på en sprett ved Strømhaugbrakka som lå der Charlotta tennis plass ligger nu. Spretten hadde vi ved siden av kullkassa til Strømhaug, og den kullkassa skulde altså bli min redning trodde jeg. Jeg tok god fart og så traff jeg ikke hoppet, men

kullkassa, og der gikk skia. Men ho var seig, spissen hang fast. Jeg gikk nå glad hjem og fortalte nyheten. Dere tror kanskje at nu fikk jeg nye ski, men nei takk, ei jernbot oppå og ei under skia, så var ho like sterk igjen, sa pappa, vær sa god. Ja, så måtte jeg jo fortsette på lappskiene. En dag straks før premierennet var vi i Hammer'n og trenet, det var kalt, antagelig 15-20 grader frost. Så var jeg uheldig igjen, jeg hadde komager på føttene. De var stivfrosne, og siste hoppet jeg skulde gjøre den dagen gikk jeg på hodet og gikk rundt i tull hele bakken nedover. Da jeg stoppet på isen var en ski og en komag borte, jeg hadde bare bjoren igjen på leggen. Det var bare å gå hjem og grue seg til å fortelle dette, men neste morgen var komagen på plass igjen. Søndagen da rennet skulde avholdes kom endelig engang med godt føre og vær, og allting gikk bra. Gunnar Misvær fikk 1. premie i 16-20 års klassen. Sverre Salamonsen fikk 1. premie i klassen 12-16 år, jeg fikk 2. premie i 12-16 år, og så fikk jeg en liten sølvkniv i ekstrapremie for stiligste hopper i min klasse. Det var Sandnes skiklubb som holdt rennet, og premieutdelingen foregikk på barnehjemmet som den gang het skolekjøkken. Etter dette rennet begynte pappa også å bli interessert i hoppingen, han gikk fluksens innover til Koop på mandag morgen og fikk bestyreren, Benjaminsen, til å telegrafere etter hoppski for gutten, tenk hickory hoppski, fra lappski til ordentlige hoppski! Ja gutter, dere som nu driver og hopper får vel aldri anledning til å kjenne de følelser jeg hadde dengang. Nu til dags skal det jo være splitkein fra 2-års-alderen og oppover, og det er jo bare bra, men prøv å sette litt pris på det unge mann. Jeg tror jeg får slutte her, men neste Malmblad skal dere få høre om den tiden jeg fikk begynne å reise ut.

Oskar Testad.